

Människan och platserna

GEOGRAFI

PETER GRÖNDAL

Innehållsförteckning

	KARTAN, JORDGLOBEN OCH VÄRLDEN 6
	Olika sorters kartor 8
	Vad kan man se på en karta? 10
	Jordgloben 14
	Världsdelar och världshav 16
	Några ord som är bra att kunna 24
	EUROPA 26
	Klimat 27
	Naturresurser 28
	Befolkning 29
	Högst, längst och störst 30
	AFRIKA 32
	Klimat 33
	Naturresurser 34
	Befolkning 35
	Högst, längst och störst 36
	ASIEN 38
	Klimat 39
	Naturresurser 40
	Befolkning 41
	Högst, längst och störst 42
	OCEANIEN 44
	Klimat 45
	Naturresurser 46
	Befolkning 47
	Högst, längst och störst 48
	SYDAMERIKA 50
	Klimat 51
	Naturresurser 52
	Befolkning 53
	Högst, längst och störst 54
	NORDAMERIKA 56
	Klimat 57
	Naturresurser 58
	Befolkning 59
	Högst, längst och störst 60
	SVERIGE 62
	Människor i Sverige 63
	Sveriges klimat 64
	Sveriges natur 66
	Sveriges naturresurser 74
	MÄNNISKOR FLYTTAR 78
	Människor flyttar till andra länder 79
	Människor flyttar till städer 80
	Olika platser att bo 81
	<i>Bildförteckning</i> 86

Kartan, jordgloben och världen

Karta över Europa. Prickarna visar var huvudstäderna ligger.

Världen är stor.
För att lättare förstå hur den ser ut
behöver vi något litet
som visar hur världen ser ut.
Därför finns kartor och jordgloben.

En karta är en förenklad bild
av hur jorden ser ut uppifrån.
En karta kan visa hela världen
eller bara en liten del.
Kartan är alltid mindre än verkligheten.

En jordglob är rund, precis
som jorden.

En jordglob visar alltid
en mer exakt bild av jorden
än en karta.
Det beror på att jorden är rund
men en karta är platt.
Det går inte att platta ut
något som är runt
utan att tänja på det.
Prova själv med ett apelsinskal!

På en karta ser det ut som att det
som ligger högt upp
eller långt ner på jordklotet
är större än det egentligen är.

På en karta kan Sverige se större ut
än det är, jämfört med andra länder.

En jordglob ger en bättre bild av hur stort Sverige är jämfört med andra länder.

Några ord som är bra att kunna

Kinesiska muren i Kina. Den ligger i den största världsdelen, Asien.

På de kommande sidorna kommer vi att gå igenom jordens världsdelar. Men bara de världsdelar där det bor människor, så vi tar inte upp Antarktis.

Du får bland annat läsa om världsdelarnas

- klimat
- naturresurser
- befolkning.

Först är det bra att veta vad de orden betyder.

En gruva i Australien i den minsta världsdelen, Oceanien.

Bra ord att känna till

På Nordpolen är klimatet kallt.

Klimat

Klimat är vädret på en plats under lång tid.
Vid ekvatorn är klimatet varmt.
På Nordpolen är klimatet kallt.
I en öken är klimatet torrt.
I en regnskog är klimatet fuktigt.

Trä är en naturresurs.

Naturresurser

Naturresurser är sådant som finns i naturen som vi människor använder oss av. Det kan till exempel vara skog som ger oss trä som vi använder för att bygga hus. Eller olja, som vi gör bensin av.

Befolkning är människor.

Befolkning

Befolkning är de människor som bor på ett visst ställe. Sveriges befolkning består av alla människor som bor i Sverige.

Afrika: **Naturresurser**

En guldgruva i Sydafrika.

Afrika har flera naturresurser.

Det finns bland annat:

- metaller
- diamanter
- jord att odla på
- skog.

Odlingsmark på en bergssluttning i Rwanda.

Afrika: **Befolkning**

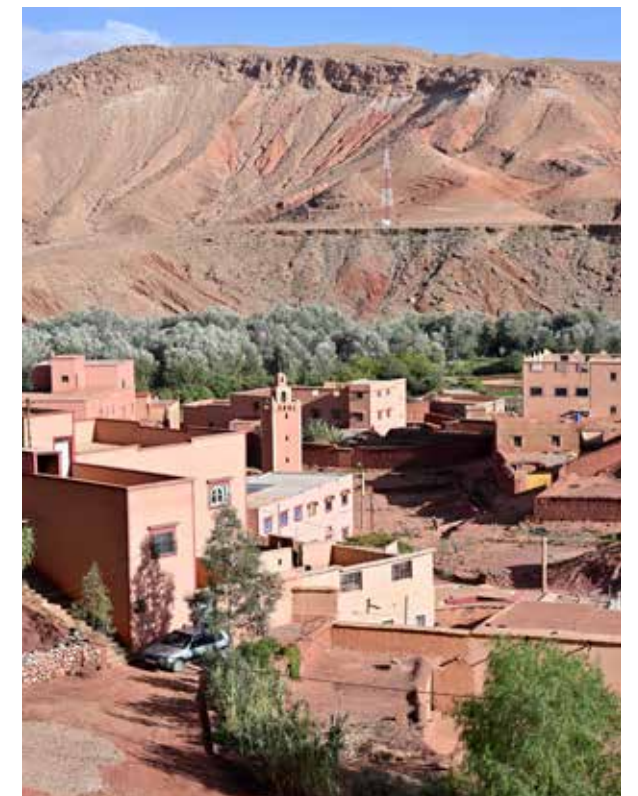

I staden Lagos i Nigeria bor 15 miljoner människor.

Det bor nästan en och en halv miljard människor i Afrika. Afrika är den världsdel där det bor näst flest människor. Bara Asien har fler invånare.

Det land i Afrika där det bor flest människor är Nigeria.

Afrika är den världsdel där minst del av människorna bor i städer. Mindre än hälften bor i städer. Men i vissa delar av Afrika bor väldigt många människor på liten yta.

En by i Marocko i norra Afrika.